

תת"ע (תל אביב) 1182-08-23 - מדינת ישראל נ' יעקב ארז נחום

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

תת"ע 1182-08-23 מדינת ישראל נ' נחום
תיק חיצוני: 15250060637

לפני כבוד השופט שי שלהבת

מדינת ישראל

מאשימה
נגד

יעקב ארז נחום

נאשמים

פסק דין

כמצוות הדין בסעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי, [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, אציין כבר בתחילת החלטתי, כי החלטתי לזכות את הנאשם מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

רקע

כנגד הנאשם שבפני הוגש כתב אישום בגין אי ציות לאות שוטר וזאת בניגוד להוראות תקנה 23(א)(2) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "תקנות התעבורה"). בהתאם לכתב האישום, נעברה העבירה לכאורה ביום 16.3.23, בשעה 13.49, בצומת אריאל שרון וערבי נחל ליד גבעתיים, כשהנאשם נהג ברכב מרכב אחד מסוג פולקסווגן.

הנאשם כפר בביצוע העבירה ובתיק התקיימה ישיבת הוכחות, במסגרתה העיד אוכף העבירה לכאורה מטעם המאשימה והנאשם לעצמו. יצוין כי עובר לכפירת הנאשם, נערכה בדיקה של טענותיו על ידי נציגה המאשימה, בסיומה החליטו האחרונים על המשך ההליך.

בסיום הדיון, נקבע התיק לישיבת מתן הכרעת דין להיום.

החקירות בבית המשפט וסיכומי הצדדים.

במסגרת חקירתו הראשית, הוגשו באמצעות ע"ת, טופס הזמנה לדין מיום 16.3.23, שסומן ת/1; מזכר נלווה לטופס, מיום 16.3.23 שסומן ת/2; העתק אישור קבלת טופס מיום 16.3.23 שסומן ת/3 ודיסק המכיל שני סרטונים ממצלמת הגוף של ע"ת, שסומן ת/4.

כשהתבקש לתאר את המרחק בינו לבין לנאשם והאם חלון רכבו היה פתוח כששוחח עימו, מסר ע"ת לאחר שעיין בדברים שרשם, כי רכבו של הנאשם "הגיע לחסם שלי שמסומן עם סרט סימון של אין מעבר והוריתי לנאשם להסתובב ואין מעבר מפה לכיוון ההפגנה. אחרי שהסברתי לו והוא הבין שהוא מדבר עם שוטר במחסום הוא נתן גז ופרץ את סרט הסימון במחסום". כשעומת ע"ת עם טענת הנאשם לפיה שוטר מתחת לגשר התיר לו לעבור ונשאל האם התכוון למחסום שהפעיל או למחסום אחר, ענה ע"ת כי עבירת אי הציות הכלולה בהזמנה לדין מתייחסת להוראתו שלא לעבור את המחסום שהפעיל.

במסגרת חקירתו הנגדית, עומת ע"ת עם טענת הנאשם לפיה נערך סרטון מצלמת הגוף שצילם והוסרו חלקים ממנו. ע"ת הסביר כי תמלל ב- ת/1 ו- ת/2 את המפגש עם הנאשם וכי הצילום אינו משקף את העבירה הנטענת. לשאלה מדוע ניתק את הקול בסרטון בעת רישום ההזמנה לבית המשפט כך שלא ישמעו דברי הנאשם, הסביר ע"ת כי הקול מתחיל להישמע בסרטון 30 שניות מהנקודה בה הופעלה המצלמה והסרטון עצמו מתעד החל מ- 30 שניות עובר להפעלה. ע"ת הסביר כי הדבר הנו בהתאם להגדרת פעולת המצלמה ע"י משטרת ישראל.

כשנשאל בנוגע לנוכחות שוטרים נוספים במקום, מסר ע"ת לאחר שעיין ב- ת/1 כי רכבו של הנאשם התקדם לעבר נקודת חסימה נוספת של שוטרים שהיו בהמשך "כשאני מצד ימין אני מבחין בחלון שמאל של הרכב שיש שוטר נוסף שצועק, במפגש המשני של עם הנאשם אחרי שכבר התחיל האירוע".

באישור המותב, הותרה הצגת סרטון לע"ת באמצעות הטלפון הנייד של הנאשם. הנאשם טען שמדובר בסרטון שהתקבל מהמשטרה וב"כ המאשימה הסכים להגשתו לאחר שצפה בו לאור דמיונו לסרטון המשטרתי תוך ציון שאינו יודע האם מדובר בסרטון ערוך.

לשאלת הנאשם באשר להיכרותו עם שני שוטרים הנצפים בסרטון, מסר ע"ת כי המפגש של נסיבות המקרה אינו קשור למפגש שהיה בהמשך הדרך וכל העבירה בוצעה בחסימה הראשונה בה היה לבד מול הנאשם. כן מסר כי במסגרת ת/2, רשם שהנאשם פרץ את המחסום והניידת שהייתה בהמשך כרזה לו לעצור. לשאלת אי התייחסותו לשיחה נטענת עם שני שוטרים נוספים ביחס לנאשם, מסר ע"ת "אני יודע להעיד על מה שרשמתי זה מה שרשמתי וזה הנסיבות".

לשאלות בית המשפט חידד ע"ת כי אינו זוכר שיחה בקשר לנאשם עם שני שוטרים, עובר למפגש עמו. כן מסר לשאלת הנאשם כי אינו זוכר סיטואציה בה נפל לאחד השוטרים הטלפון הנייד.

במסגרת פרשת ההגנה, העיד כאמור הנאשם שמסר את גרסתו לאירוע נשוא כתב האישום. לדברי הנאשם, שוטר שנכח ביציאה מנתיבי איילון לכיוון ארלזורוב התיר לו לעבור במחסום. הנאשם המשיך

בנסיעה לכיוון רחוב ערבי נחל ולאחר 100-200 מטר פגש את השוטרים הוד בוזורגי ושלומי שינה (להלן: "שני השוטרים") שהורו לו לעצור ומיד לאחר מכן הגיע ע"ת מצד ימין. לדברי הנאשם, הוא החל לשוחח עם שני השוטרים שעדכנו אותו שלא ניתן להמשיך בנסיעה "אז אמרתי אעצור את הרכב על המדרכה ואלך ברגל להביא את הילדים. אני לא זוכר מתי קובי (ע"ת - ש.ש.) קפץ לי לאוטו אבל בזמן שהפנים שלי מופנות אליהם הוא נכנס לרכב בצורה אגרסיבית נעל את רכב ועשה לי נזק למוח של המפתח וזה גרם לכך שנתקעתי". כן הוסיף ששני השוטרים ביקשו מע"ת שילווח אותו עם הקטנוע כשהוא ברכבו לאחר שהבינו שעליו לגמוע מרחק על מנת לאסוף את ילדיו. לדברי הנאשם, כשניסה להתניע את רכבו, הבין כי קיימת בעיה ו"כשקובי הבין שיש בעיה עם הרכב אמרתי לו שהוא לוקח את החוק לידיים והוא רשם את מה שרשם ועזב אותי במקום. הייתי תקוע בכביש כשכל החסימות נפתחו". כן טען הנאשם שלאחר ששני השוטרים עזבו את הזירה, מסר ע"ת לשאלתו שאינו מכיר את שמות שני השוטרים וכי כעבור מספר דקות התקשר אחד השוטרים לע"ת וביקש לבדוק מה קורה עם הטלפון הנייד שלו. לאחר שע"ת איתר את הטלפון, חזרו השוטרים למקום וקיבלו את מכשיר הטלפון מע"ת. הנאשם מסר את מספר הניידת הנטען של שני השוטרים.

במסגרת חקירתו הנגדית, מסר הנאשם כי אין לו היכרות קודמת עם ע"ת. כן מסר כי ע"ת עמד מצד ימין של הרכב, ליד החלון של הנוסע אשר היה פתוח והוא עצמו שוחח עם השוטרים שהיו בצידו השמאלי של הרכב. לדברי הנאשם לא היה כל מחסום ליד שני השוטרים וע"ת הגיע לאחר שהחל לשוחח עם שני השוטרים וקפץ לתוך רכבו. כשהופנה לסרטון מצלמת הגוף בו רואים את שני השוטרים לשמאלו ואת ע"ת רושם לו דו"ח, עומת הנאשם עם דבריו בחקירה הראשית לפיהם אמרו לו השוטרים שהוא רשאי לנסוע אחרי ע"ת. הנאשם סבר שהסרטון נחתך או לא הוצג במלואו. כשעומת עם הטענה לפיה שינה גרסה בכך שבעדותו הראשית טען שאינו זוכר מתי נכנס ע"ת לרכבו ובחקירתו הנגדית מסר שע"ת הגיע אליו לאחר ששני השוטרים דיברו עמו, מסר הנאשם כי לא שינה גרסה, כי אינו יכול לומר מתי נכנס ע"ת לרכבו וחזר על כך שהשוטרים עזבו את המקום לאחר שביקשו מע"ת ללוות את הנאשם.

לשאלה מדוע היה על ע"ת לדלוק אחריו, מסר כי עמד במקום ואף שוטר לא כרז לו. כן חזר על כך ששיחתו עם ע"ת נסובה רק על רצונו של האחרון לתת לו הזמנה לדין וכן כי לא נתן לע"ת כל מכה על היד.

בסיכומיו, סבר ב"כ המאשימה, כי עדותו של ע"ת הייתה קוהרנטית ולא הופרכה ע"י הנאשם. כן טען כי תוכן סרטון מצלמת הגוף בו נראה ע"ת מסביר לנאשם את העבירה מהווה חיזוק לעדות ע"ת. לגישת ב"כ המאשימה מראיות המאשימה עולה שבמקום האירוע היה מחסום משטרתי לאורך כל הכביש כשע"ת היה לבוש במדי משטרה והצורך בהוצאת מפתח רכבו של הנאשם מהסוויץ' מעיד על אי ציותו לשוטר. עוד סבר ב"כ המאשימה כי עדותו של הנאשם מלאה בסתירות והוא בדה סיפור לגבי מעורבותם באירוע של שני שוטרים. ב"כ המאשימה הוסיף כי מאחר וגרסתו של הנאשם אינה מגובה בראיות ואף אינה עולה בקנה אחד עם השכל הישר, הרי שהמאשימה לא רואה לנכון להעיד את השוטרים בהיות טענת הנאשם ביחס אליהם בגדר מסע דיג.

הנאשם חזר בסיכומיו על טענותיו העובדתיות מפרשת ההגנה וכן על טענותיו באשר לתוכן סרטון מצלמת הגוף. כן קבל כנגד אי ציון נוכחותם של שוטרים נוספים באירוע על ידי נציג המאשימה וע"ת.

ניתוח ומסקנות

עיון בחלק "נסיבות המקרה" במסגרת ת/1 מראה כי עורכו ציין שבמהלך הפגנה עמד עם אופנוע מסומן כחול לבן ואורות דלוקים בצומת אריאל שרון וערבי נחל, הנאשם הגיע למחסום ברכבו ואמר "אני עובר לא מעניין אותי". כן נכתב כי לאחר שעורך הדו"ח נתן לנאשם הסבר לפיו לא ניתן לעבור במקום, "הנ"ל פרץ את המחסום ונכנס עם רכבו לכביש לכיוון המפגינים. נידת שהייתה בהמשך כרזה לנהג הנ"ל לעצור, ניגשתי לנ"ל תוך שמירת קשר עין רציף..."

עיון בדברי מקבל הדו"ח במסגרת ת/1 מלמד כי צוין בו: "שוטר מתחת לגשר אמר לי שאפשר לעבור אני צריך לאסוף את הבת שלי בת 4".

עיון ב - ת/2 מלמד כי כאשר פרץ הנאשם את המחסום שהציב עורכו "ועבר לכיוון הניידת שם כרזו לו השוטרים רכב פולקסוואגן לא לעבור את החסימה ולחזור, הנ"ל המשיך להתקדם לכיוון ההפגנה, כאשר נעצרתי לצד ימין של הנ"ל הבחנתי בשוטר צועק לנהג דרך חלון שמאל קדמי שהיה פתוח לכבות את הרכב, הנ"ל בתגובה אמר זה לא מעניין אותי יש לי ילדה שאני צריך לאסוף אותה". כן נכתב ב - ת/2 כי הרכב היה מונע והתגלה חשש שהנאשם יסע לכיוון המפגינים וכבר פרץ מחסום ולאור כך "כיביתי את הרכב בסיבוב המפתח של הרכב והרכב כבה. הנ"ל בתגובה נתן לי מכה ליד".

יצוין כי בעת עריכת ניסיונות לצפות בתוכנו של ת/4 במסגרת כתיבת הכרעת הדין, התברר כי הדיסק שצורף ריק. מאחר וחלק מתוכנו של הסרטון נצפה באולם ועולה כי מתואר בו מעמד מתן הדו"ח מאת ע"ת לנאשם, איכות הצילום והשמע של הסרטון שהוצג באולם בית המשפט אינה טובה אך הצדדים אישורו שמה שנשקף מתאר את תוכן הסרטונים, עדותו של ע"ת לפיו תימלול המפגש המתועד בסרטון מופיע במסגרת ת/1 ו - ת/2 והעובדה שאין מחלוקת על כך שבסרטונים נראים שני שוטרים ללא שעולה מהסרטונים מה חלקם באירועים, הרי שניתן לעניות דעתי להסיק מסקנות באשר לאירוע נשוא כתב האישום גם ללא צפייה של המותב במלוא תוכן הסרטונים כחלק מכתובת הכרעת הדין.

נתתי דעתי לטענות הנאשם באשר לאפשרות שהסרטונים נערכו לרעתו, אך לעניין זה מקובלים עלי הסבריו של ע"ת לפיו הסרטונים אינם משקפים את העבירה הנטענת, אלא את מעמד מתן הדו"ח לנאשם. הסבריו של ע"ת באשר לאופן פעולת הסרטון תואמים להבנתי את האמור בהוראת נוהל 220.003.16 "נוהל מצלמות גוף" שפורסם על ידי משטרת ישראל ותחילתו מיום 29.8.21.

בהתאם לסעיף 6(ג) לנוהל, "בידוק ראשוני במחסום/מעבר לא יצולם, אלא במקרים בהם חלה החמרה שלדעת השוטר מצדיק ביצוע תיעוד".

לפי סעיף 6(ג) לנוהל: "באכיפת עבירות תנועה וחקירתן, לרבות טיפול בתאונת דרכים, יחל השוטרי תיעוד באמצעות מצלמת הגוף, מיד בתחילת המפגש עם האזרח, ויפסיק את התיעוד בשלב איסוף הראיות ובעת ביצוע פעולות בזירה."

בסעיף 6(ג13) לנוהל, מנויות הנסיבות שבהן נבצר מהשוטר להפעיל את המצלמה טרם הפעלת הסמכות... וניתנת אפשרות המצלמה בהקדם האפשרי בחלוף הנסיבות שמנעו את הפעלת המצלמה.

בין נסיבות אלו: "דחיפות ההתערבות באירוע גוברת על הצורך להפעיל את המצלמה או למסור לנוכחים הודעה על הפעלתה"

שילוב של ההוראות האמורות מלמד כי לאור העובדה שע"ת פעל בחסימה, הרי שניתן להבין את סיבת אי הפעלת המצלמה בתחילת המפגש עם הנאשם. האינטראקציה במסגרתה נכנס ע"ת לרכבו של הנאשם, מסבירה את אי תיעוד האירוע הנטען מול הנאשם, זאת מבלי להתייחס לסיבת הכניסה ולצורך האובייקטיבי בה.

עוד יצוין כי בהתאם להוראות סעיף 6 לנוהל, על שוטר לפרט בכתב את נימוקיו במקרה של הפעלת המצלמה באיחור, אך למיטב הבנתי, לא היה בכך צורך במקרה זה לאור האמור בהוראות סעיף 6(ג13).

כן יוסף שכעניין של ידיעה שיפוטית מהליכים קודמים, מקובל עלי הסברו של ע"ת בקשר לכך שהקול בתיעוד בסרטון מצלמת מופיע בתחילת התיעוד כשהמצלמה מצלמת עובר לתחילת התיעוד

על פניו, פעורה תהום עובדתית בין נסיבות הארוע כפי שתיארן ע"ת לאופן תיאורן ע"י הנאשם.

ע"ת ציין שבעת שעמד במחסום, פרץ הנאשם את המחסום, רכבו היה מונע ובשל חשש שימשיך בנסיעה לכיוון משתתפים בהפגנה, נאלץ להיכנס לרכב הנאשם ולכבותו. אליבא דע"ת, שוטר או שוטרים ששהו בניידת בסמוך הורו לנאשם לעצור את רכבו והוא אינו זוכר ששוחח עמם.

לגישת הנאשם שני שוטרים עמם נפגש עובר למפגשו עם ע"ת שוחחו עמו, ע"ת לא שוחח עמו ונכנס לרכבו על מנת לכבותו. לדברי הנאשם ביקשו שני השוטרים מע"ת ללוותו למקום חפצו ורכבו נתקע.

עדויות של ע"ת הייתה קוהרנטית, התבססה בעיקר על שרשם במסגרת ת/1 ו - ת/2 ולא ניכר ממנה כי המפגש עם הנאשם היה בעל מאפיינים שהותירו בו יוצא דופן. עיון בשני המוצגים מלמד כי ת/2 מפורט יותר ומתבסס על אותה מסכת עובדתית כ - ת/1.

עדויות של הנאשם הייתה אף היא עקבית וקוהרנטית. בהתייחס לסתירה הנטענת על ידי ב"כ המאשימה ביחס להסבר הנאשם באשר למועד כניסת ע"ת לרכבו, הרי שלמיטב הבנתי אין מדובר בפער לא מוסבר בין 2 גרסאות. במסגרת חקירתו הראשית, תיאר הנאשם "אני לא זוכר מתי קובי (ע"ת - ש.ש.)

קפץ לי לאוטו אבל בזמן שהפנים שלי מופנות אליהם הוא נכנס לרכב" ובחקירתו הנגדית מסר " וע"ת הגיע לאחר שהחל לשוחח עם שני השוטרים וקפץ לתוך רכבו". הנאשם עקבי בגרסתו לפיה בתחילה פגש את שני השוטרים ואז הגיע לזירה ע"ת. את חוסר הידיעה באיזה שלב נכנס ע"ת לרכבו אפשר להבין כאי ידיעת המועד המדויק במסגרת סדר הדברים, אך הנאשם קוהרנטי בכך שהמפגש עם ע"ת וכניסתו לרכבי התרחשו לאחר שפגש את שני השוטרים.

אשר על כן מדובר בשתי גרסאות שקשה להכריע ביניהן מהתרשמות בלתי ישירה מהעדים.

מחלוקת התגלתה בסיכומי הצדדים באשר למשמעות טענת הנאשם לגבי נוכחותם/מעורבותם של שני שוטרים נוספים במהלך האירוע.

ב"כ המאשימה סבר שאין לתת משקל לדברי הנאשם ביחס לשני השוטרים בעוד שהנאשם ביסס את גרסתו במידה רבה על התנהלותם של השוטרים הנ"ל.

עיון בראיות התביעה מלמד להבנתי על חשיבותם האפשרית של שוטרים נוספים לצורך בירור מדויק של עובדות המקרה. ע"ת עצמו מצין במסגרת ת/1 ו - ת/2 מעורבות של שוטר נוסף/ניידת. במסגרת ת/1 נכתב כאמור מעלה "ניידת שהייתה בהמשך כרזה לנהג הנ"ל לעצור" ולאחר מכן מצוין ע"ת שניגש לנאשם. במסגרת ת/2 מצוין כאמור ע"ת: כי כאשר פרץ הנאשם את המחסום שהציב עורכו "ועבר לכיוון הניידת שם כרזו לו השוטרים /רכב פולקסוואגן לא לעבור את החסימה ולחזור, הנ"ל המשיך להתקדם לכיוון ההפגנה, כאשר נעצרתי לצד ימין של הנ"ל הבחנתי בשוטר צועק לנהג דרך חלון שמאל קדמי שהיה פתוח לכבות את הרכב, הנ"ל בתגובה אמר זה לא מעניין אותי יש לי ילדה שאני צריך לאסוף אותה." לאחר מכן כתב שהרכב היה מונע ועלה חשש שהנאשם יסע לכיוון המפגינים.

עולה מהאמור כי לכל הפחות בזיהוי העבירה הנטענת והניסיון לסכלה, נטלה חלק ניידת משטרה על יושבה/יושביה. הן ב - ת/1 והן ב - ת/2, ביתר פירוט, מצוין ע"ת מעורבות של ניידת כאמור בין אם בכריזה בלבד ובין אם כאמור ב - ת/2 הן בכריזה והן בצעקה של שוטר ששהה בניידת לעבר הנאשם כי יכבה את רכבו. האמור ב - ת/1 וב - ת/2 סותר את דברי הנאשם לפיהם נפגש עם שוטרים אחרים עובר למפגשו עם ע"ת, אך עולה ממנו בבירור ששוטר או שוטרים נוספים הבחינו בעבירה ופנו לנאשם.

בנסיבות אלו, אפשר שהיה מקום לתיעוד האירוע מצד שוכן/שוכני הניידת, לאור האמור בתיעוד שערך ע"ת אף ללא קשר לדברי הנאשם ביחס לאינטראקציה שבינו לבין שוטרים נוספים. ציונה של ניידת תואם את גרסת הנאשם לגבי הימצאותם של שוטרים נוספים בניידת בזירה ומרכזיותם בגרסתו, מחדדת את החשיבות שבקבלת תיעוד כלשהוא מצדם לגבי האירוע. לעניין זה קיים פער רחב בין גרסת ע"ת וגרסת הנאשם, שבא לידי ביטוי אף בטענת הנאשם לגבי חזרת השוטרים ע"מ ליטול טלפון נייד שאחד מהם הותיר באירוע וזאת לאחר שיחת טלפון שנערכה עם ע"ת. אף אם לא נרשם דבר מטעם

נוסע/נוסעי הניידת שציין ע"ת ביחס לאירוע נשוא כתב האישום, ניתן לסבור שהיה מקום לעריכת בדיקה מסוימת של רשויות המאשימה, לכל הפחות לגבי תיעוד האירועים במשמרת נשוא האירוע על ידי נוסעי הניידת שמספרה תועד על ידי הנאשם. בחינה שכזו יכולה הייתה לאמת את עצם נוכחותם של השוטרים שצינו באזור ההפגנה ולחילופין להפריך לחלוטין את גרסת הנאשם באשר להימצאות האמורה.

משמעות העדר התיעוד ואי ההעדה של שוטר הנוכח בזירת אירוע/נוטל חלק באכיפת עבירה, פורשה במסגרת **עפת (ת"א) 54047-05-12 שריפוב אלי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 14.6.12) (להלן: **"ענין שריפוב"**) במסגרתו קבע כבוד השופט בן יוסף מבית המשפט המחוזי בת"א:

"...כאשר שני שוטרים מבצעים פעולה ואחד מהם איננו מדווח, איננו עורך דו"ח ואיננו מתעד את הפעולות שהיו במקום, הדבר בדרך כלל, לגיטימי, יוצר סיטואציה של פגיעה ביכולתו של המערער להוכיח את הגנתו, גם אם הנני ער לכך שיש דרך שונה לגישה זו.

לא ייתכן שמדובר רק בחוסר ראייתי אלא באופן ברור, כך דעתי, הדבר מונע מיכולתו של נאשם לעמת את גרסתו של השוטר הבודד שהעיד עם גרסה אפשרית אחרת, מאחר וזו לא תועדה. הדרישה מההגנה לזמן את אותו שוטר להעיד לא הוגנת ולא צודקת."

יצוין כי בנסיבות עניין שריפוב לא התערב בית המשפט המחוזי בהכרעת דינו המרשיעה של בית משפט קמא, על אף התייחסותו האמורה לעניין השתתפות איש משטרה נוסף באכיפת העבירה.

התייחסות קודמת לחשיבות התיעוד של מלוא השוטרים שהשתתפו באכיפת עבירה ניתנה על ידי כבוד השופט בן יוסף במסגרת **עפת (ת"א) 40804-06-11 עמנואל זיתוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 20.7.11) (להלן: "עניין זיתוני") בזכותו את הנאשם קבע בית המשפט המחוזי: "במקרה שבפניי, השוטר המעיד לא הוציא מכלל אפשרות ואפילו לא זכר אם היה שוטר נוסף עמו, ומשכך, קיים כבר קושי כבד בעמדת המדינה, המשאירה את ההכרעה לבית המשפט על סמך עדותו. במקרה שבפנינו, השוטר לא זכר מיד שפנתה אליו התביעה את מצב העובדות, עשה שחזור, תיקן עניין מהותי מאוד - כיוון נסיעת המערער על הגשר - הנני סובר שהספק הסביר ואף מעבר לכך מוטבע בנסיבות, אף אם המערער התנהג שלא כראוי והציג לבית המשפט שתי תמונות זהות, כאילו צולמו בימים שונים."

הנה כי כן, דומה כי לגישת בית המשפט המחוזי, היעדר תיעוד של כל השוטרים אוכפי העבירה, מהווה ליקוי משמעותי, אך ליקוי זה אינו מביא בהכרח כשלעצמו לזיכוי הנאשם ויש לבוחנו כחלק ממכלול השיקולים בתיק.

פרשנות דומה לגישת בית המשפט המחוזי בעניין זיתוני ניתנה במסגרת תת"ע 494-01-11 מדינת ישראל נ' רחבי (פורסם בנבו, 14.12.11) (להלן: "עניין רחבי")

"המבחן אליו התכוון בית המשפט הוא מבחן מהותי לפיו בית המשפט השומע את התיק בוחן את

פוטנציאל הפגיעה בהגנת הנאשם. אם בית המשפט מתרשם מעדות השוטר או הנאשם כי השוטר האחר לא יכול להוות פוטנציאל ראייתי למי מהצדדים, הרי שעליו לקבוע, שכך, ולהחליט על סמך עדות השוטר שראה את הנאשם מבצע העברה. במידה ובית המשפט מתרשם כי קיים פוטנציאל של פגיעה בהגנת הנאשם, עליו לשקול את הפגיעה בנאשם. במקרה וקיים פוטנציאל שכזה הדבר יביא לזיכוי הנאשם. במקרה הנוכחי הנאשמת בעצמה טענה בפני כי יש מזכר של השוטר האחר שהוא לא ראה את העברה. המזכר נמצא לדברי הנאשמת בתיק הפ.א. שלא הובא לבית המשפט כיוון שהוא נפתח כתיק פלילי ולא היה קשור לתיק התעבורה. השוטר עצמו אמר כי השוטר האחר לא ראה את העברה כיוון שלא עמד לידו אלא במעלה המדרגות. הנאשמת גם טענה כי ממעלה המדרגות לא ניתן לראותה כלל. במכלול הנסיבות התרשמתי, במיוחד לאור אמירתה של הנאשמת כי ראתה מזכר שהשוטר לא ראה את העבירה, כי לא קיים פוטנציאל ראייתי הפוגע בהגנת הנאשמת ואני דוחה את הטענה."

ביישום המוזכר למקרה שבפני הרי שכאמור מעלה דומה שיש חשיבות לקבלת התייחסות השוטר/שוטרים נוספים שהיו בניידת בעת האירוע נשוא כתב האישום, על מנת לרדת לחקר האמת במקרה זה. בהשלכה מעניין רחבי בו הוסכם כי ממיקומו של השוטר הנוסף לא ניתן היה לראות את הנאשמת, עולה חשיבותם של נוסע/נוסעי הניידת לאור העובדה שבמסגרת התיעוד שערך ע"ת צוין כי ראו את העבירה הנטענת ונטלו חלק באכיפתה.

לאור הקוהרנטיות העולה הן מדברי ע"ת והן מדברי הנאשם, דומני כי העדר תיעוד או כאמור אף בדיקה שבדיעבד לגבי פעולתם של נוסעי ניידת שנכחה באירוע נשוא כתב האישום פועלת לטובת הנאשם.

כידוע על פי סעיף 34כב (א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין")

לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר.

על משמעות המונח "ספק סביר" עמד בית המשפט העליון במסגרת **עפ 6890/04 מדינת ישראל נ' מקסים בלאוסוב** (פורסם בנבו, 13.9.05)

נטל השכנוע הרובץ על התביעה במשפט הפלילי, הוא מעבר לכל ספק סביר, ואין די בכך שעמדת התביעה נראית ככזו הקרובה יותר לאמת. עמד על כך בית המשפט בע"פ 347/88 דמיאניוק נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(4) 221, 644-645:

"במשפט פלילי נדרשת מן התביעה מידת הוכחה כדי שכנועו של בית המשפט מעבר לכל ספק סביר ... על-פי תפיסותנו המשפטיות והחברתיות, איננו שוקלים הרשעה בדין או זיכוי רק על-פי נטיית מאזן ההסתברות לטובת צד אחד. המשמעויות של הרשעה בדין הפלילי הן, בדרך כלל, חמורות יותר מן הזכייה או ההפסד בהתדיינות אזרחית.

לכן נקבעו במשפט הפלילי קריטריונים יחודיים ומחמירים בעניין חובת ההוכחה ומידתה. אין הרשעה בדין אלא אם הוסרו כל הספקות הסבירים. אם קיים ספק סביר, אין מרשיעים, שכן מוטב שעבריו יצא זכאי בדינו מאשר שאדם יורשע למרות שנוטר ספק סביר באשמתו, שכן גישה אחרת יכולה להוליך להרשעתו של חף מפשע".

באשר לטיבו של הספק הסביר המצדיק את זיכוי של נאשם מהעבירות המיוחסות לו, נקבע לא אחת, כי אין מדובר בספק שהסתברות התממשותו היא תיאורטית בלבד, אלא ספק ממשי שיש לו עוגן ואחיזה בחומר הראיות. אותו ספק צריך להיות בעל משקל, כזה שיש בו כדי לערער את המערך העובדתי-נסיבתי שהוצג על התביעה, עד שלא תוכל עוד לעמוד על רגליה מסקנה חד-משמעית בדבר אשמתו של הנאשם (ע"פ 3974/92 אזולאי נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(2), 565, 570; ע"פ 1003/92 אמין בן סעיד רסלאן נ' מדינת ישראל, לא פורסם, וראו גם דנ"פ 4342/97, אל עביד סולמיאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(1), 736, 817). מכאן, שנאשם אינו יוצא ידי חובתו בהצבעה על קיומה של אפשרות חלופית או קיומה של מערכת נסיבות אחרת, אלא נדרשת הוכחתה של אפשרות שהסתברותה סובסטאנטיבית (ע"פ 409/89 מדינת ישראל נ' רוימי, פ"ד מד(3) 465, 471).

למיטב הבנתי, גרסתו של הנאשם שעדותו כאמור עקבית וקוהרנטית, מעמידה ספק המביא לכך שחומר הראיות אינו מצביע על מסקנה חד משמעית בדבר אשמתו. העובדה שבפני שתי גרסאות קוהרנטיות בתוספת היעדר התייחסות כלשהיא מטעם שוטר או שוטרים שנכחו באירוע על פי ראיות התביעה, מעמידות ספק סביר באשמתו של הנאשם.

יצוין לעניין זה כי עוד במתן תשובתו לאישום, עובר לישיבת ההקראה, ציין הנאשם שבאירוע נכחו 3 שוטרים והעובדה שמסר פרטים מלאים הכוללים את שמות שני השוטרים (מדובר בשוטרים המעידים מעת לעת גם בפני מותב זה בדיונים הקשורים לעבירות תעבורה) ואף את מספר הניידת, מחזקת את גרסתו.

אפשר שהבאת מסמך או תיעוד כלשהוא מטעם שני השוטרים, היה מבסס את גרסת המאשימה ומפריך את זו של הנאשם, אך בהיעדר כל התייחסות מטעם נציג או נציגי משטרה שנוכחותם באירוע עולה מראיות התביעה, נותר ספק הפועל לטובת הנאשם.

על פניו ניתן לטעון כי היה בידי הנאשם לזמן את השוטרים הנוספים כעדי הגנה או בידי בית המשפט לזמנם מכוח סמכותו על פי סעיף 167 לחסד"פ. בכל הנוגע לנאשם, הרי שמדובר באזרח שאינו מיוצג ואינו נדמה כבעל השכלה משפטית. על כן, קשה לדרוש ממנו לדעת על אפשרות זימון שוטרים כעדי הגנה. לגבי בית המשפט, הרי שלאור עמדתה הנחרצת של המאשימה בקשר לאי חשיבותם של השוטרים הנוספים לבירור העובדתי ובהינתן במשאבים הנדרשים לכך לצורך הכרעה בדו"ח, לא נראה היה שיש מקום לכך.

אשר על כן, הרי שלעניות דעתי עולה ספק סביר ביחס לאשמת הנאשם ודינו להיות מזוכה.

יצוין כי אין באמינות אותה ייחסתי לע"ת באשר לטענות הנאשם ביחס לסרטון מצלמת הגוף ובכלל זה לצורך להסבר אי תיעוד העבירה באינטראקציה במסגרתה נכנס לרכב הנאשם בכדי לפגוע בקיומו של ספק סביר. ניתוח עדותו של ע"ת, אינו מטיל ספק באמינותו, אך מכלול הראיות אינו מאפשר להבנתי להרשיע את הנאשם. אפשר שמדובר באי הבנה או בהסתכלות כנה שונה של ע"ת והנאשם על אותו אירוע ובכלל זאת על כניסתו של ע"ת לרכבו של הנאשם, אך כאמור בנסיבות העניין, לא ניתן לקבוע את אשמתו ברף הנדרש במשפט הפלילי.

לאור כל האמור לעיל, החלטתי לזכות את הנאשם מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ט' אב תשפ"ד, 13 אוגוסט 2024, נוכחות
הצדדים.